

GENNEMGANG AF DANMARKS
FREDEDE BYGNINGER
2010-2015

Kulturdvalget 20.marts 2013
Mogens A. Morgen, kontorchef, arkitekt MAA

4,2 mio. bygninger i Danmark (BBR)

9.000 fredede bygninger fordelt på 4.000 ejendomme (>0,2 %)

3.400 ejendomme ejes af private – 600 af stat eller kommune

3.350 får besøg af Fredningsgennemgangen (fredet før 1990)

355.000 har fået vurderet deres bevaringsværdi (>9%)

Heraf har ca. 115.000 bygninger bevaringsværdi 1-4 (SAVE)

Bygningsbevaring i stat og kommune

Verdensarv

- Kultur/natur-steder af international betydning
- Verdensarvskonventionen
- UNESCO, Statens ansvarsområde (Kulturstyrelsen)

Fredede bygninger

- Bygninger af national betydning
- Bygningsfrednings- og bevaringsloven
- Statens ansvarsområde (Kulturstyrelsen)

Bevaringsværdige bygninger

- Bygninger af lokal betydning
- Planloven, Bygningsfredningsloven (+museumsloven)
- Kommunernes ansvarsområde

Hvilke bygninger er fredede?

- Bygninger af national betydning
- Arkitektonisk værdi
- Kulturhistorisk værdi
- Omgivelser
- Selvstændige landskabsarkitektoniske værker

Bygningsudredning 2009

- **Udvalgsarbejde nedsat af ministeren i efteråret 2007**
- **Rapport i 2009**
- **Anbefalinger til indsatsområder, herunder fredningsgennemgangen**
- **Lovændring trådt i kraft 1. juni 2010**

Første gang i historien

**Den første
bygningsfredningslov
trådte i kraft i 1918**

**Der er i dag behov for at få
et bedre overblik over de
fredede bygningers
tilstand og deres
fredningsværdier**

Tidligere dokument

Problemet med de tidligere fredningsdokumenter:

Mangler beskrivelse af formål og værdier

1862 35 141 X
UNDERSVINGSMINISTERIET

København, den 24 / 7 1954.

Ministeriet skal herved meddele, at ved revisionen af den i henhold til lov om bygningsfredning af 12. marts 1918 udarbejdede fortegnelse over bygninger m. m., der underkastes en begrænset fredning efter de i loven givne bestemmelser, er nedenangivne, Dem tilhørende bygning eller bygningsdel efter indstilling af Det særlige Bygningssyn optaget i klasse B på ovennævnte fortegnelse.

Et eksemplar af loven samt en udtalelse fra Det særlige Bygningssyn vedlægges.

P. m. v.
e. b.

J. H. Gimsing
Th. Gimsing

Nysted, Adelgade 11, umatrikuleret.

Til ejeren af ejendommen Adelgade 11, Nysted.

Sax.Dom.Ji.Nr:

54
1004

Fredningsgennemgang

- **Gennemgangen skal sikre, at de bærende fredningsværdier for Danmarks fredede bygninger er beskrevet**
- **Ejerne tilbydes en handlingsplan, der gennemgår bygningens tilstand, rådgiver om vedligeholdelse samt prissætter eventuelle byggearbejder, der er nødvendige for at bevare fredningsværdierne**

SAVE - bygninger

Arkitektonisk værdi
Kulturhistorisk værdi
Miljømæssig værdi
Originalitet
Tilstand

Bevaringsværdi 1 - 9

Metode Fredningsværdier

- **Bygningsbeskrivelse**
 - **Bygningshistorie**
 - **Kilder**
- } **BESKRIVELSE**
- **Miljømæssig værdi**
 - **Kulturhistorisk værdi**
 - **Arkitektonisk værdi**
 - **Bærende fredningsværdier**
- } **VURDERING**
- } **KONKLUSION**
- **Anbefalinger**

Målsætning

- **Gøre det forståeligt, hvorfor en bygning er fredet**
- **Sikre at ejer og myndighed har et forsvarligt grundlag for at tage stilling til ændringer**
- **Styrke ejerskabet og udvikle kendskabet til bygningsarven**

Bevaring og udvikling

- **Fredningsbeskrivelserne skal sikre bevaringen af bygningerne og skabe rum for udvikling**
- **Beskyttelse gennem benyttelse**
- **Herregården Nørre Vosborg, Københavns Hovedbanegård eller Bispebjerg Hospital er eksempler på, hvordan fredede bygninger fungerer og udvikler sig dynamisk i respekt for fredningsværdierne**

Bevaring og udvikling

Kommunerne er milepæle

- **Opstartsmøde i kommunen**
- **Videndeling og samarbejde om fredede og bevaringsværdige bygninger (Helsingørmodel)**
- **Kort som viser fredningsomfang**
- **Gennemgå egne bygninger**
- **Pressesamarbejde**
- **Samarbejde om lokalplan**
- **Fælles byvandring**
- **Kvarterbeskrivelser**
- **Fredningsophævelser**

Museerne i samarbejdet

De fredede bygninger har ofte kulturhistorisk betydning. Museernes viden kan være værdifuld for vurderingen af bygningernes fredningsværdier.

Museerne inviteres til at deltage i fredningsgennemgangen med korte bygningshistoriske beskrivelser

Samarbejde med museet

- Bygningshistorie
- Udstilling og formidlingsaktiviteter
- Samarbejde med kommunen
- Presse-samarbejde

Ejerne er i fokus

Dialog med ejerne er vigtig!

Måske første gang ejerne får besøg siden fredningen

Beskrivelsen af bygningens bærende fredningsværdier skal skabe en fælles forståelse for, hvorfor en bygning er fredet

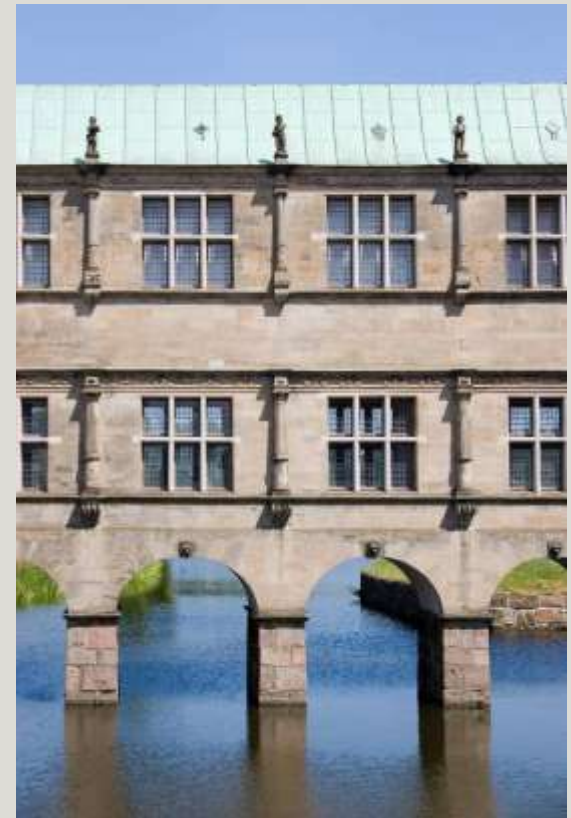
Samarbejde med ejerne

- Besigtigelse
- Bidrage med information om bygningen
- Fotos, rapporter, bygningshistorie etc. (gerne digitalt)
- Forbedre sagsbehandlingen
- Handlingsplaner

Statslige og store private ejergrupper

- **Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme**
- **Forsvarets Bygnings- & Etablissementstjeneste**
- **Universitets- og Bygningsstyrelsen**
- **Naturstyrelsen**
- **Freja Ejendomme**
- **Jeudan**
- **Realdania Byg**
- **Københavns Ejendomme**

Bygningskultur 2015

Bag Bygningskultur 2015 står
Kulturstyrelsen og Realdania

Sekretariat er Dansk Bygningsarv

- og med til at sikre et koordineret løft for
bygningsarven er:

- Kommunernes Landsforening
- Landsforeningen for Bygnings- og
Landskabskultur
- Bygningskultur Danmark
- Foreningen Bevaringsværdige Bygninger
- Kunstakademiets Arkitektskole
- Arkitektskolen Aarhus
- LIFE, Københavns Universitet

Bygningskultur 2015

4 indsatsområder

- **Håndtering af fredede bygninger**
Fredningsgennemgang og udarbejdelse af fredningsbeskrivelser til de fredede bygninger i Danmark, fulgt op af tilbud om handlingsplaner
- **Håndtering af bevaringsværdige bygninger**
Udvikling af viden, værktøjer, netværk og formidling om håndtering af bevaringsværdige bygninger og helheder
- **Forskning i bygningskultur**
Gennemførelse af anvendelsesorienteret forskning om bygningskultur og bebyggede helheder
- **Fælles formidling**
På tværs af initiativets indsatsområder formidles viden, resultater og inspiration bl.a. via www.bygningskultur2015.dk, et kommunalt netværk, seminarer, konferencer, kurser, pjecer, studieture mm.

Bygningskultur 2015 Udstilling

1. Steder med sjæl – hvor er kulturarven i din kommune
2. Kulturarvs-cruiseren
3. Stem på din favorit

1		Gødthab Hammarværk Fremtidshuset	119 100%	508 stemmer
2		Vilhelmsdal Arbejde fra det gamle søskolebarn	113 100%	841 stemmer
3		Hvide Skov Renssøensroserne & Lindegården	102 100%	908 stemmer
4		Lindholm Høje Guldsmide og moderne arkitektur	100 100%	821 stemmer
5		Renssøensroserne Lindgården, Dronning	100 100%	51 stemmer
6		Nordkraft Fra industri til kultur	100 100%	80 stemmer
7		Aalborg Portland Kommissionen om et bæredygtigt miljø	100 100%	57 stemmer
8		Sprøjtebrønnen Dronningens Sønder	100 100%	10 stemmer
9		Aalborg Universitet Museum	100 100%	4 stemmer
10		Aalborg Tårnet Væk med de gamle søskolebarn	100 100%	3 stemmer

FREDNINGSGENNEMGANG KULTURARVSSTYRELSEN GENNEMGÅR NU DE FREDEDE BYGNINGER I DANMARK

LÆS MERE

1 2 3 4

TEMA: INDUSTRIENS BYGNINGSARV

INDUSTRIENS
BYGNINGSARV

Se gode eksempler på genanvendelse af industribygninger, der huser succesfulde erhverv. [Klik her](#)

Nyhedsbrev og Netværk

Modtag det elektroniske nyhedsbrev og tilmeld din kommune til netværket.

FA NYHEDSBREVET

TILMELD KOMMUNEN

Kuffertudstilling

Udstillingen er et tilbud til kommuner, der ønsker øget opmærksomhed på den lokale bygningskultur.

LÆS MERE OM KUFFERTUDSTILLINGEN

Danmarkskort

Se kulturarkivkommunerne, det kommunale netværk og følg med i fredningsgennemgangen.

SØG VIDEN VIA KORT

NY VIDEN

2015-GUIDE

Forstædernes bygningsarv

ARKITEKTUR OG BYGNINGSTYPER

Ny antologi om Københavns forstad

TRANSFORMATION

Genanvendelse af industriens bygningsarv

TILMELD NYHEDSBREV

SE FLERE

TYPEBLADE

Vi har samlet en række typeblade der beskriver landets mangfoldige bygningskultur.

KATEGORIER

- ▶ FORSTAD
- ▶ INDUSTRI
- ▶ LANDBRUG
- ▶ BY OG ETAOGEHUSE
- ▶ ENFAMILIEHUSE

INTRODUKTION TIL TYPEBLADE

AKTIVITETER & NYHEDER

- 17. feb. Slagelse Kommune indtræder i netværket som nu tæller i alt 80 kommuner. Se hvem der er med fra din kommune
- 26. jan. Kulturstyrelsens restaureringsseminar
- 19. jan. Inspirationsmøde om byggeriets lidsjæle i Aarhus
- 06. jan. Udstillingen åbner i Middelfart

SE ÅRSKALENDER

SE FLERE

Bygningskultur 2015

Ekstra penge til de historiske huse.

DANMARK Nogle af Danmarks mange historiske bygninger er godt ivaretaget, men der er stadig mange bygninger, der står i fare for at forsvinde. Derfor er der blevet sat i gang med et nyt initiativ "Bygningskultur 2015", som Kulturarvstyrelsen, Realdania og Kommunerne Landsforening (KL) står bag. Målet er at sikre, at de historiske bygninger kan bevares og beskyttes langt ud i fremtiden til glæde for alle i det danske samfund.

Der er ekstra penge til vedligehold i et koordineret løb med et samlet budget på godt 71 millioner kroner og dermed det største og mest omfattende sådanne udførelse af Bygningsfredningsloven i 2015.

På Finansloven for 2010 er alene godt 18 millioner kroner ude fra til håndteringen af de fredede bygninger. Kulturarvstyrelsen bidrager med 23 millioner kroner til fredede bygninger, som også er de fredede bygninger, som bruges til at sikre historiske fredningsområder. Omkring 10 millioner kroner er ude fra til at sikre Realdania om 27 millioner, så hermed er der også kun fokusere på landets cirka 360.000 bevaringsværdige bygninger.

Museumsekretær Ulla Scheff og museet chef Ulla Scheff sammen med Kulturarvstyrelsen. Foto: Anne Rasmussen

Bygningens År i 2012 på Lolland-Falster

Museet skifter bygningens historie.

LOLLAND-FALSTER Den nye gennemgang af landets fredede bygninger sker i tæt samarbejde med de lokale museer. På Lolland-Falster har Kultur- og Bygningsservice alieret sig med Museum Lolland-Falster. "Vi er en gruppe på otte personer, der nu går ind og beskriver de fredede bygningens historie, og hvad det er, der gør, at den enkelte bygning er blevet fredet, fortæller museumsekretær Ulla Scheff.

Lolland Kommune er den 51. fredede regionen eller bygningskomplekser og i Guldborgsund 41.

"På museet beskriver vi os jo i forvejen med bygningekultur, da vi jo eksempelvis har de mange herregårde her, og vi har det opgaver medlem og efter de forskellige kerneområder vi har."

Jesper Munk Andersen skal for eksempel beskrive de fredede herregårde, mens Ulla Scheff selv tager sig af præstegårde.

"Vi regner med, at der skal løses cirka en halv sølv på hver bygning, og at arbejdet vil være færdigt til sommer, hvorefter det vil blive elektronisk tilgængeligt på "Historisk Atlas".

I 2012 vil vi så se et ekstra fokus på bygningskulturen på Lolland-Falster. Det bliver fortællere om tre vores udfordlingsstrategier hele året, oplyser museumsekretær.

Museum Lolland-Falster ejer selv en del af de fredede bygninger samt 30 bygninger på Frilandsmuseet som ganske vist har status af at være museumsprotektede. **Kenn**

61 fredede ejendomme og bygningskomplekser i Guldborg-

Arkitekt Maria Wewel og bygningsinspektør Pia Skovgaard på en bygning. Foto: Anne Rasmussen

Kulturarvstyrelsens medarbejdere har nu besøgt alle

Vi passer godt på de fredede ejendomme

LOLLAND-FALSTER Herfor ikke bare nye det gamle skidt ned, og bygge os ny, ombygning bygning?

Sjævnagtigt er et nyt arkitekt i Kulturarvstyrelsen, Maria Wewel Gjelstrup, som sammen med endnu en arkitekt og kunsthistorikere netop

har afkåret bygningerne i alle fredede bygninger i Guldborgsund og Lolland Kommuner, som er fredet før 1999.

"Nej, vi ender med at rive vores kultur og store del af Danmarks historie. Det er dansk kulturarv, og hvis vi først begynder at rive fredede bygninger ned,

hvor skal vi så stoppe? - By- og landskabsstyrelsen ud fra de kontraster, vi har bevaret gennem tiden. Vi skal ikke skabe en homogen masse, advoker Maria Gjelstrup, og den holdning er der rigtig mange der deler.

Danmarks fredede bygninger bliver i øjeblikket gennemgået. Det er første gang, at der foretages en så omfattende og systematisk gennemgang af fredningsområdet. For at kvalitetssikre fredningsgennemgangen har Kulturarvstyrelsen gennemført et pilotprojekt i Helsingør og Lolland-Falster.

Derfor er Guldborgsund og Lolland de første kommuner, hvor Kulturarvstyrelsen har sendt henvendelse til alle de fredede bygninger og helt om af

sund Kommune og 51 i Lolland Kommune er nu besigtiget

Bygningens inspektør Pia Skovgaard og arkitekt Maria Wewel på en bygning. Foto: Anne Rasmussen

fredede bygninger i Guldborgsund og Lolland Kommuner

fredede ejendomme

anses komme på besøg. "Vi har mødt en masse gode ejere, der har været glade for særlige detaljer i deres bygninger, og som har fået sparet op for flere, når de har set, hvad vi har set og ved, fortæller Maria Gjelstrup.

"Generelt er vi blevet glædeligt overrasket mange steder, fordi der er mange værdier, der er blevet på Lolland-Falster.

Andre steder i landet, hvor folk har haft frem-

gang, har der været mange ombygninger. "Projektet handler også om kommunikation mellem ejer og Kulturarvstyrelsen. Et eksempel på det er, at der er mange, der ikke er klar over den kronologi, der kom i 1979, hvor A- og B-fredning blev slået sammen. A-fredning gælder hele huset og B-fredning gælder kun det udvendige.

I dag arbejder frednings- og bygningsinspektør Pia Skovgaard og arkitekt Maria Gjelstrup. "Vi af den, der har haft besøg af både arkitekt Pia Skovgaard og bygningsinspektør Pia Skovgaard, som sammen er det gamle politisk i Østergade 43 i Rødbyhavn.

"Vi kaldte det for tre år siden af den første oplysning. Vi har selv på Nærbølgaard og synes, at påkøbt, hvor der har været opbevaring, er smukt, og et flot historisk mønstre bred sig by, fortæller

Lisette Pia Skovgaard. "Det ligger også som partiet til Rødbyhavn, der byder velkommen, så vi prøver at holde det moderne udvendigt og omkring det.

En fredet bygning i Rødbyhavn, som er blevet restaureret og nu bruges til bolig. Foto: Kulturarvstyrelsen

Fotos skal i database

Ejere kan også få gratis plan for vedligeholdelse.

LOLLAND-FALSTER Ved besigtigelsen gennemgår og fotograferer Kulturarvstyrelsen ejere og bygningens tilstand og i det øjeblik for at dokumentere de særlige værdier som går, og bygningens tilstand. Det er disse helt særlige værdier, som kaldes de særlige fredningsværdier.

Udvalgte fotos af bygningen indføres i den nye Kulturarvstyrelsens database for fredede og bevaringsværdige bygninger, også kaldet FDB. Formålet er at sikre, at de særlige værdier er klar til brug og offentliggøres. Efter besigtigelsen vurderer og beskriver Kulturarvstyrelsen bygningens tilstand, kulturhistoriske og arkitektoniske værdier i en samlet beskrivelse af bygningen. Somme tider giver ejerne et fredningsdokument med beskrivelsen af deres bygning. Beskrivelsen vil også tilføje et FDB. Ejeren modtager også et bilde af en særlig værdi i bygningen for medlemskab af bygningen. Handlingsplanen finansieres af Kulturarvstyrelsen.

Lisette Pia Skovgaard og bygningsinspektør Pia Skovgaard på en bygning. Foto: Anne Rasmussen

Nyt motto: Bevarelse gennem benyttelse

Fik til en ombygning til nyt brug.

RODDBYHAVN Ejere af fredede bygninger kan faktisk ikke få lov til at gøre lige, hvad de vil med deres hus. Kulturarvstyrelsen vil fortsat være restriktiv.

"Men det nye motto på kontoret er "Bevarelse gennem brug". Fortæller arkitekt Maria Gjelstrup.

"Og den gennemgang, vi foretager nu, giver et godt kendskab til fredningsværdierne. Når vi ved, hvad det er vigtigt at være om, har vi det bedste grundlag for, at en fredet bygning kan udnytte sig i nye projekter for fredningsværdierne.

Vi visit i påkøbt i Rødbyhavn historie arkitekt Maria Gjelstrup også glæde over. Lisette Pia Skovgaard kan endnu godt til, hvordan bygningen kan indføres til moderne brug.

"Andre steder, for eksempel i England og Schweiz, laver man hus i huset. For eksempel en "glæde" inde i bygningen, fortæller arkitekt.

Det er faktisk de mange, der laver opbygninger som en slags skole og sorte glæder i, kan der staves dagligt ind i bygningen.

Kulturarvstyrelsen har udarbejdet et skema til at beskrive bygninger og deres fredningsværdier. Til skemaet hører en vejledning, der skal sikre, at fredningsværdierne bliver beskyttet og brugt som stoffe til styrkningen af fredningsværdier. Beskrivelsen af fredningsværdier er et godt udgangspunkt for større bygningens og fremtidig af en restaureringsstrategi. **Kenn**

Bygningskultur i Roskilde

Fra juni 2011 og et godt stykke ind i 2012 sætter Roskilde Museum fokus på den lokale bygningskultur. Der er således mulighed for at blive klogere på vores nære omgivelser - på bygningernes historie, håndværk, arkitektur og meget mere. Året igennem vil museet tilbyde en række aktiviteter og arrangementer for alle aldre.

[Aktiviteter til Bygningskultur i Roskilde](#)

Isenesat – boligen gennem 1000 år

I særudstillingen "Isenesat – boligen gennem 1000 år", sættes der fokus på, hvordan vi via boligen isenesætter os selv. Boligen opfylder en række basale behov, men samtidig sender de ting, vi omgiver os med, signaler til vores medmennesker om, hvem vi er. Udstillingen tager udgangspunkt i middelalderens, 1800-tallets og nutidens boligkultur.

["Isenesat – boligen gennem 1000 år"](#)

Åbent-hus arrangementer

Åbent-hus arrangementerne giver publikum mulighed for at træde indenfor i byens fredede og interessante bygninger, som offentligheden normalt ikke har adgang til.

Håndværkssatellitter

Gennem håndværkssatellitter sættes der fokus på traditionelt bygningshåndværk og materialer, hvor gammelt håndværk demonstreres, og publikum får mulighed for at deltage.

Arkitekturbog

Som et led i Bygningskultur i Roskilde har Roskilde Museum udarbejdet en lommevenlig bog "Arkitekturoplevelse i Roskilde – En guide til byens bygninger". Bogen fører læseren gennem de sidste 1000 års byhistorie, fortalt og betragtet fra nogle af de bygninger, som møder os hver dag i byen. Forhåbentlig vil bogen inspirere læserne til at gå på opdagelse blandt byens bygninger og bruge de tematiske byvandring, som findes i bogen. Bogen kan købes her.

Figurer i landskabet

Med Figurer i landskabet vil man møde fortidens borgere. Der vil blive opsat 1:1 figurer af historiske personer, som formidler, hvordan byen og byens bygninger så ud tidligere. Figurene vil dukke op på udvalgte pladser og stationer, hvor nysgerrige, der

Vindere 2012

Nominerede 2012

Tidligere års vindere

Roskilde Museum

Publikums Museumspris 2012 gik til Roskilde Museum

Roskilde Museum var nomineret til Publikums Museumspris af Bikubenfondens museumsfaglige jury ud fra følgende betragtninger:

"Med gadeudstillingen "Stemmer fra fortiden" har Roskilde Museum genopfrisket bygningshistorien i Roskilde by. Med en mobil applikation, der giver stemme til historiske figurer, bliver det gamle Roskilde og dets beboere bragt til live igen for brugeren.

Ved at placere den historiske formidling ude i byrummet, i tilknytning til de formidlede bygninger og steder, skabes der en tæt relation mellem bygning, historisk figur og moderne beskuer.

Roskilde Museums hensigt med at anvende byrummet er, dels at henvende sig til et publikum, som ofte kan være svære at "lokke" på museum, dels at udfordre den traditionelle museumsgænger, når de i byen uventet "støder ind i" museet. Dette medfører også, at beskueren bliver mere opmærksom på sin omverden, og på hvilke historier, der er tilknyttet til de ellers vante omgivelser."

Publikums Museumspris

Kulturarv 11-11 Christiansfeld

Kolding Kommune og Christiansfeld Centret sætter i den kommende tid fokus på bygningsbevaring og kulturarv med en perlerække af inspirerende arrangementer.

Arrangementerne løber af stablen samtidigt med, at Kolding Kommune arbejder med en lokalplan, der skal sikre det bevaringsværdige bymiljø i Christiansfeld og Kulturarvstyrelsen gennemgår alle fredede bygninger i Kolding Kommune.

Arrangementerne er gratis og åbne for alle.

Så mød op og bliv klogere på værdierne i gamle huse og kig indenfor i nogle spændende bygninger fyldt med historie.

9. november 2011: Kl. 16.30-18.00 Rundvisning i de huse i Christiansfeld, der endnu ikke er restaureret: Søstrehuset, Lindegade 2, Ovnsætterens hus samt gåtur i Nørregade. **Mødested:** Christiansfeld Centret, [Kongensgade 9](#), Christiansfeld (Jørgen Toft Jessens Tegnestue, Christiansfeld Centret og By- og Udviklingsforvaltningen)

16. november 2011: Kl. 16.00 Fernisering på Udstillingen "Steder med sjæl" i Søstrehuset, [Nørregade 14](#), Christiansfeld. Udstillingen sætter fokus på fredede og bevaringsværdige bygninger og bebyggede miljøer, og beskriver hvordan og hvorfor bygninger fredes og udpeges som bevaringsværdige. I udstillingen indgår en afstemning om Kolding Kommunes steder med sjæl. Udstillingen er udarbejdet af Bygningskultur 2015 i samarbejde med Kolding Kommune og Christiansfeld Centret.

16. november 2011: kl. 16.30-18.00 Renoverede bygninger og gaderne i Christiansfeld: Spielweg, Prætoriumstov, gaderenoveringen. **Mødested:** Christiansfeld Centret, [Kongensgade 9](#), Christiansfeld (Jørgen Toft Jessens Tegnestue, Christiansfeld Centret og By- og Udviklingsforvaltningen)

22. november 2011: Kl. 16.30: "Bevar dig selv - bevar din kulturarv". Besøg på Christiansfeld Centret med introduktion til centrets arbejdsområder og byens rige kulturarv. Hvad er det der er særligt i en by som Christiansfeld, og hvordan vil vi gerne leve vores liv i byen?. Turen fortsætter til Lokalhistorisk Arkiv og udstillingen på Brødrevenigheds Museum med Jeppe Madsen Ohlsens billeder, hvor fotos og malerier af byens huse vil danne udgangspunkt for diskussionen om kulturarvens betydning for nutidens mennesker. **Mødested:** Christiansfeld Centret, [Kongensgade 9](#), (Christiansfeld Centret, Lokal Historisk Arkiv og Brødrevenigheds Museum)

23. november 2011: Kl. 16.30-18.00 Senest renoverede bygninger i Christiansfeld: Apoteket, Hotellets annek, bageriet. **Mødested:** Christiansfeld Centret, [Kongensgade 9](#) (Jørgen Toft Jessens Tegnestue, Christiansfeldcentret og By- og Udviklingsforvaltningen)

24. november 2011: Kl. 19.00 Foredrag ved arkitekt Arne Høi - med udgangspunkt i spørgsmålene "Hvordan identificerer jeg bevaringsværdierne i min bygning" og "Hvordan passer jeg på min bevaringsværdige bygning?". Arkitekt Peter Hee fortæller desuden om Foreningen for By- og landskabskultur og uddeler eksemplarer af bogen "Bevaringsguide til Bedre Byggeskikhuse" af Jeanne Brüel, Bygningskultur Danmark, 2011. **Mødested:** Auditoriet, By- og Udviklingsforvaltningen, [Nytorv 11](#), Kolding

30. november 2011: Kl. 16.30-18.00 Walk'n'talk i Christiansfeld med særligt fokus på de fem byudviklingsområder i lokalplanen - formål at skabe debat omkring

Her er om

- ❏ [Om Christiansfeld](#)
- ❏ [Christiansfeld Centret](#)
- ❏ [Bygningskultur 2015](#)
- ❏ [Bevaringsværdige bygninger: Skrot eller slot?](#)

Digital service

- ❏ [Barsel og orlov](#)
- ❏ [Bjermekto](#)
- ❏ [Børnebidrag og ægtefællebidrag](#)
- ❏ [Digital Pladsanvisning](#)
- ❏ [EU-sygesikringskort \(blåt\)](#)
- ❏ [Flytning](#)
- ❏ [Gadelys](#)
- ❏ [Journaloplysninger](#)
- ❏ [Kloakker](#)
- ❏ [Lægeskift](#)
- ❏ [NemRefusion](#)
- ❏ [Netbutik](#)
- ❏ [Parkeringslicens, månedskort](#)
- ❏ [Parkeringskort, skrabekort](#)
- ❏ [Pas](#)
- ❏ [Parker, grønne områder](#)
- ❏ [Pension](#)
- ❏ [Rotter](#)
- ❏ [Skraldespand/-sæk](#)
- ❏ [Sygesikringsbevis \(gult\)](#)
- ❏ [Veje, stier, byinventar](#)

ALLE SELVBETJENINGSTILBUD

Brug den [digitale pladsanvisning](#) når du vil skrive dit barn på venteliste til et pasningstilbud

Steder med Sjæl i Vesthimmerland

Her ses borgmester Knud Kristensen med Johanne Lundager fra Vesthimmerlands kommune og Broder Berg fra Vesthimmerlands Museum, som har givet udstillingen "Steder med sjæl" det lokale vesthimmerlandske præg.

Borgerne i Vesthimmerland kan i denne måned være med til at stemme om kommunens kulturarv. Vesthimmerlands Kommune har nemlig i denne måned besøg af den omrejsende udstilling »Steder med Sjæl«, der er udviklet som led i Realdanias og Kulturstyrelsens initiativ Bygningskultur

2015.

Udstilling i Farsø Rådhuscenter

Udstillingen åbnet af borgmester Knud Kristensen i Farsø Rådhuscenter, for det er nemlig her at udstillingen har slået sig ned frem til den 9. januar. Ud over en del plancher, så hører også Kultur-

arvscruiseren« – en lille overdækket knallert (Piaggio APE) til udstillingen, og den ankom borgmesteren i, sågar kørende på centergangen – som kun en borgmester kan få lov til.

Borgmesteren sagde i sin åbningstale, at det glæder ham, at det langt om længe er blevet Vest-

himmerlands tur til at få udstillingen. Ganske vist har Kulturstyrelsen kun udpeget syv bygninger i Vesthimmerland, som er bevaringsværdige og bør fredes, men heldigvis er steder med sjæl mere end bare bygninger, lød det fra Knud Kristensen.

Udvalgt 10 steder med sjæl i Vesthimmerland

Vesthimmerlands Kommune har i samarbejde med Vesthimmerlands Museum udvalgt 10 kulturhistoriske interessante steder, som på hver sin måde repræsenterer et stykke kulturhistorie i kommunen. I udvælgelsen er der lagt vægt på, at stederne repræsenterer bredden af de arkitektoniske og kulturhistoriske fortællinger, der knytter sig til historien og udviklingen i kommunen.

- Der kunne være valgt mange flere, fortæller Johanne Lundager, der er arkitekt i Planteamet i Vesthimmerlands kommune, og som har udvalgt Vesthimmerlands 10 steder med sjæl sam-

men med museumsleder på Vesthimmerlands museum, Broder Berg. - Vi er klar over at det er kontroversielt sådan at udpege 10 steder. Vi har jo alle sammen vores personlige favoritter, og det er jo en kommune med mange spændende steder. Vi håber dog, at den kan medvirke til at skabe en god dialog med borgerne om vores bygningskultur og hvordan vi bedst varetager og udvikler den siger Johanne Lundager, der håber på at mange vil kigge forbi udstillingen i Farsø Rådhuscenter og stemme på sit favoritsted med sjæl i Vesthimmerland.

Stem på din favorit

På websitet www.stedermedsjael.dk kan borgerne fra den 1. december og frem til den 9. januar desuden stemme på deres favorit ud af 10 udpegede steder, som på hver sin måde repræsenterer et stykke kulturhistorie i Vesthimmerlands kommune. De ti steder er:
* Vindblæs Mølle
* Frederik VII's kanal

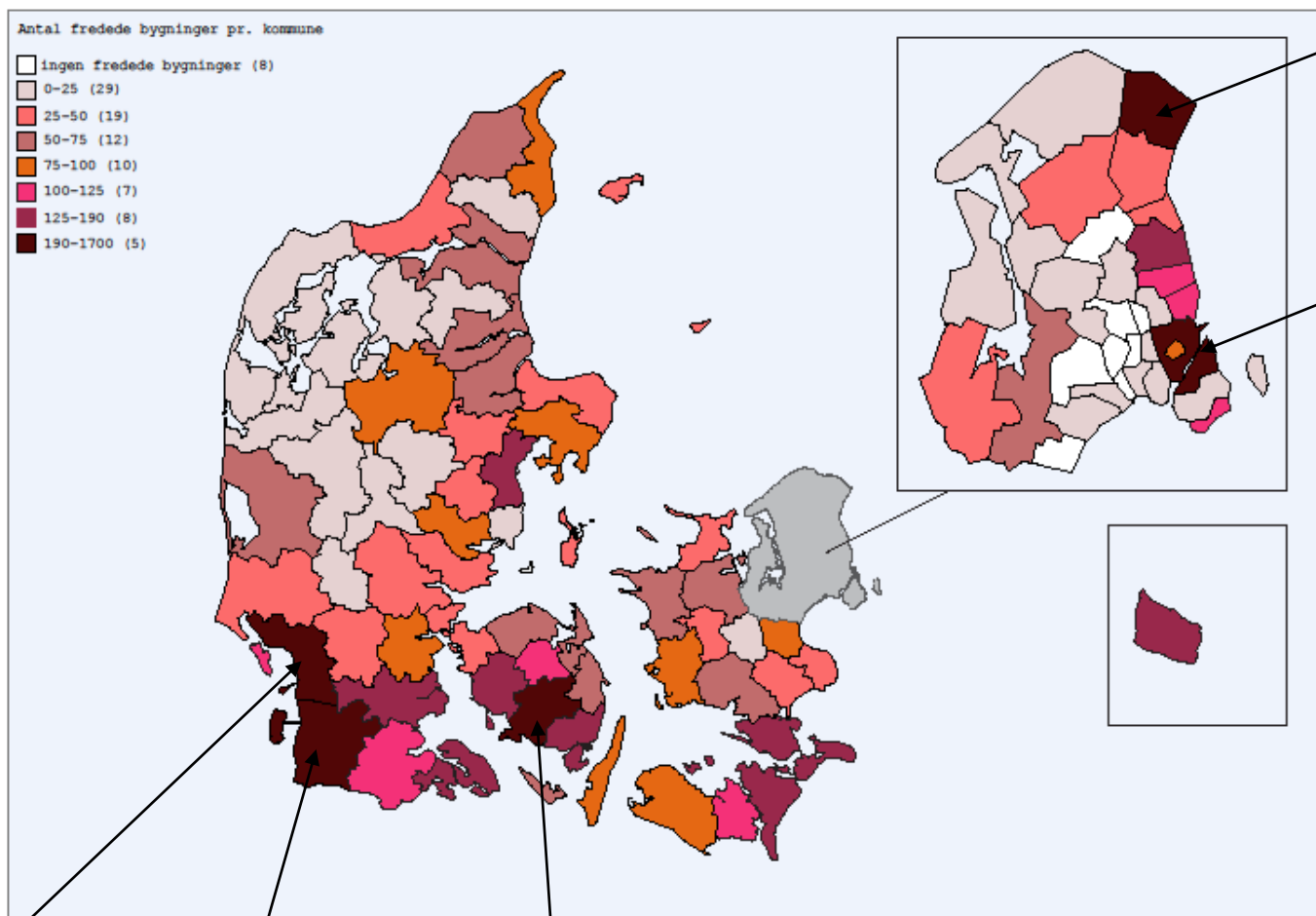
* Landsbyen Vesterbølle
* Herregården Hessel
* Kulturmiljø Hvalpsund
* Vitskøl Kloster
* Peter Andersens Villa i Aalestrup
* Stationsbyarkitektur i Aars
* Ranum Statsseminarium
* Ting- og Arresthuset i Løgstør.

Ved redaktionen slutning var Landsbyen Vesterbølle nr. 1 med 67.890 stemmer, nr. 2 var Ranum Statsseminarium med 64.244 stemmer og nr. 3 Ting- og Arresthuset i Løgstør med 14.186 stemmer.

"DREAMSCAPES"

Kommunegrænser og fredningstæthed

(Antal ejendomme / antal bygninger)

Helsingør (119/240)

København
(1001/1683)

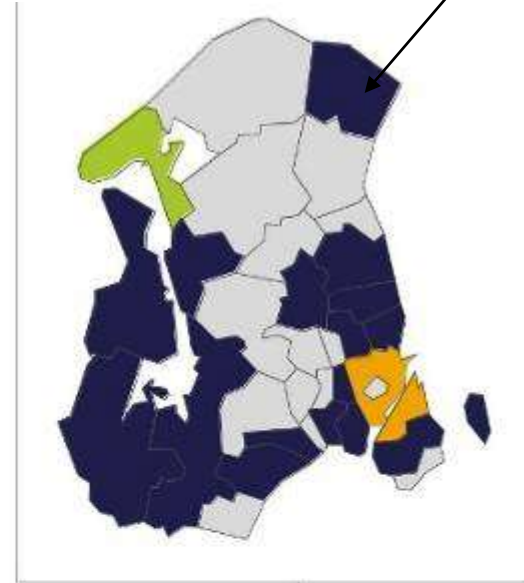
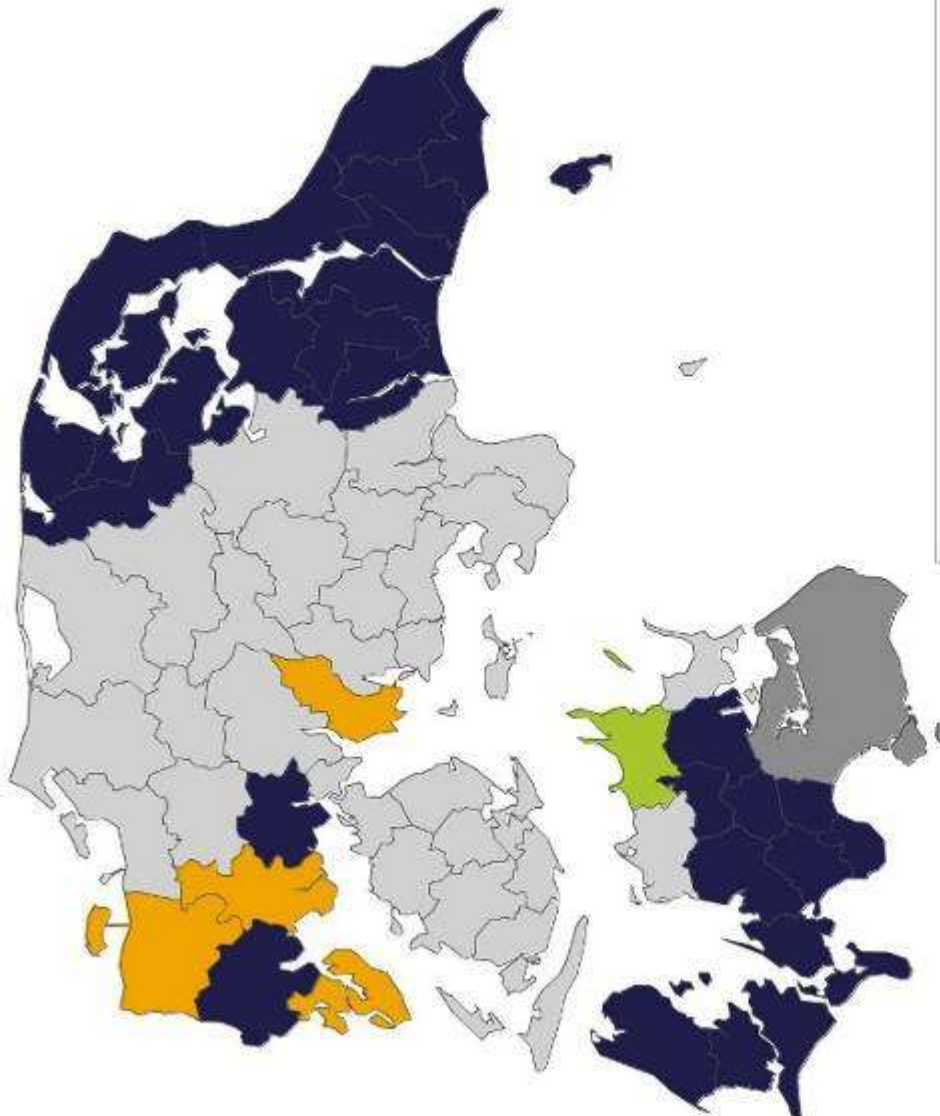
Esbjerg (143/190)

Tønder (153/198)

Faaborg-Midtfyn (107/230)

Hvor er fredningsgennemgangen Står

Helsingør er igangværende

Signaturforklaring

- Pilotprojekter
- Her har fredningsgennemgangen været
- Her er fredningsgennemgangen

Tidsplan for 2013

Kommune	Antal fredninger	Tidsplan 2013											
		J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Tønder	153												
København (3 kvarterer)	1001												
Hedensted	12												
Helsingør	119												
Frederikssund	8												
Frederiksberg	43												
Egedal	2												
Hillerød	14												
Dragør	81												
Svendborg	100												
Silkeborg	9												
Randers	44												
Odsherred	22												
Faaborg-Midtfyn	107												
Fanø	103												
Esbjerg	143												
Varde	25												
Slagelse	47												
Århus	47												

Tidsplanen er vejledende og der kan forekomme justeringer.
(Opdateret januar 2013)

Fredningsgennemgangen i tal

Status marts 2013

	I alt	Besigtiget / igangværende	Besigtiget i procent
Kommuner:	98	44 / 6	45 %
Ejendomme:	3.350	1327	39 %

Mulige ophævelsessager (skal forelægges Det Særlige Bygningssyn)

Antal (marts 2013):	79
Procent af besigtigede ejendomme:	7 %

Gennemførte ophævelser: 15

TAK

ka@kulturstyrelsen.dk